

**Klaster – współczesną
i przyszłościową formą organizacji w turystyce.
*Podstawowe problemy***

Dr Jacek Borzyszkowski
Politechnika Koszalińska
Przemyśl, 29.09. 2016 r.

1.

Za i przeciw
przystąpieniu do
klastra
turystycznego –
oczekiwania i obawy

+ 1. Za i przeciw przystąpieniu do klastra turystycznego – oczekiwania i obawy

■ Korzyści:

- zmniejszanie kosztów działalności
- wzrost produktywności pracy
- ułatwianie dyfuzji innowacji
- zwiększenie możliwości pozyskania kapitałów, nowoczesnych technologii, nowych dostawców
- stworzenie zachęt do powstawania nowych przedsiębiorstw
- ułatwienie procesu budowania marki (P. Wieczorek)

+ 1. Za i przeciw przystąpieniu do klastra turystycznego –
oczekiwania i obawy

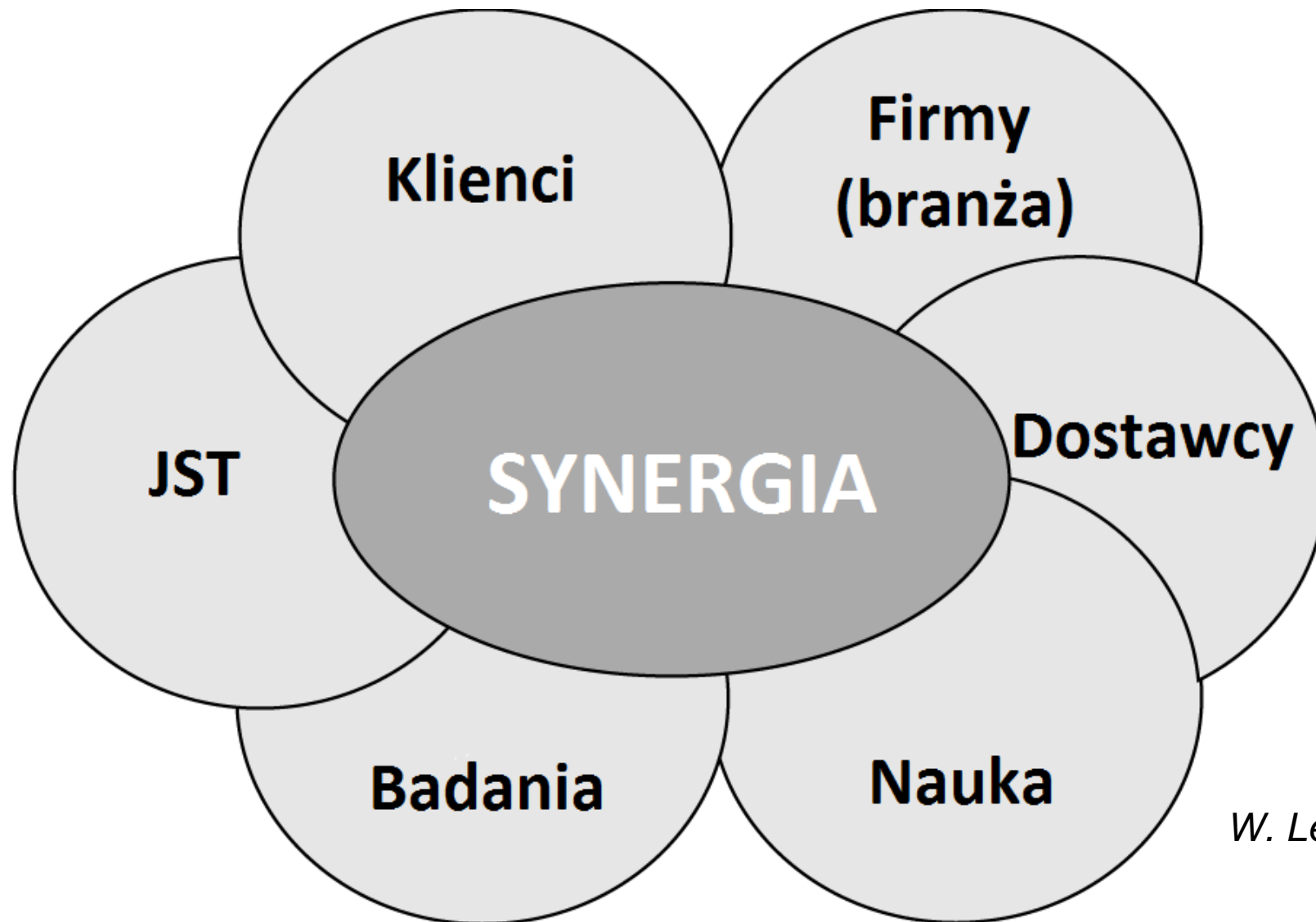
Klaster Turystyczny „VisitOpolskie”

Najważniejsze korzyści dla członków klastra

- Dobry kontakt z partnerami, budowanie zaufania, dzielenie się doświadczeniami
- Nowe spojrzenie na rynek branży turystycznej
- Większa świadomość swoich możliwości rozwojowych
- Zwiększenie pozycji negocjacyjnej, specjalizacja ofert produktowych i usługowych
- Bardziej zdywersyfikowany pakiet produktów lub usług na poziomie grupowym
- Wizerunek i marketing, zwiększona rozpoznawalność i wiarygodność
- Narzędzie wpływu na politykę
- Wsparcie rozwiązywania konkretnych problemów
- Możliwość porównania swojej działalności z podobnymi firmami (benchmarking)
- Nowe możliwości biznesowe, zwiększona wiedza o innych firmach i instytucjach, z którymi można rozwiązywać problemy, a także inicjować nowe przedsięwzięcia

- + 1. Za i przeciw przystąpieniu do klastra turystycznego – oczekiwania i obawy

W. Leda

+ 1. Za i przeciw przystąpieniu do klastra turystycznego – oczekiwania i obawy

■ Bariery:

- niedostateczne **otwarcie** firm na zewnątrz
- brak **zaufania** pomiędzy partnerami biznesowymi
- niski poziom **współpracy** pomiędzy przedsiębiorstwami a sferą nauki
- niski poziom **współpracy** pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami lokalnymi *(T. Soliński)*

2.

Lider klastra – kto
powinien nim być i
dlaczego? Jaką rolę
powinien spełniać?
Znaczenie ROT i LOT
w klastrze

+ 2. Koordynator klastra

Koordynator klastra (wg PARP)

- „koordynator klastra to podmiot, który organizuje i animuje rozwój interakcji, powiązań, przepływów wiedzy i współpracy w klastrze, a także świadczy wyspecjalizowane usługi na rzecz firm i innych podmiotów działających w danym skupisku”

+ 2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

- Stowarzyszenie, np. LOT, ROT bądź inne?
- Jeżeli brakuje lub jest „słabe” – inna instytucja, np. ośrodek naukowy, samorząd?

+ 2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

Jaka rola ROT-ów w klastrach???

- Rolę klastrów mogą odgrywać istniejące ROT-y (*A. Panasiuk*)
- Nie można utożsamiać ROT-ów z klastrami (*K. Czernek; A. Rapacz*)

+ 2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

Zadania ROT/LOT w klastrze

- **Lider klastra** – aktywny podmiot, inicjujący powstawanie klastra i kierujący jego rozwojem
- **Opiekun klastra** – podmiot „pozostający w cieniu”, wspierający działalność klastra (*A. Stasiak*)

+ 2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

LOT, ROT jako lider – warunki powodzenia

- Poszerzenie zasięgu
- Wyjście poza grupę formalnych członków (poza branżę turystyczną)
- Szerszy cel działalności niż tylko tworzenie i branding produktu turystycznego
- Przewaga jednostek biznesowych
- Wzmocnienie roli jednostki badawczej (eksperckiej)
- Opracowanie mierników rozwoju klastra
- Identyfikacja czynników kształtujących funkcjonowanie podmiotów turystycznych w regionie (M. Kachniewska)

+ 2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

Mazurski Klaster Turystyczny

- Koordynatorem MKT jest LOT „Ziemia Mrągowska”
- Członkiem grupy może być wyłącznie członek LOT(!)

2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

Jaka jest różnica między MKT a LOT?

LOT zajmuje podstawową działalnością promocyjną, czyli promocją regionu i członków w Internecie, publikacją materiałów promocyjnych, udziałem w targach turystycznych itd. Ze względu jednak na ograniczenia kadrowe i finansowe LOT nie jest w stanie realizować wszystkich celów, zwłaszcza wymagających większego zaangażowania. LOT pod względem liczby członków jest jedna z największych tego typu organizacji w kraju (ponad 100). Ze względu na różnorodny charakter działalności członków, nie wszystkie działania organizacji mogą liczyć na aprobatę wszystkich. Ze względu na te uwagi, podjęto decyzję że...

MKT zajmuje się specjalistycznymi działaniami, wymagającymi większego zaangażowania finansowego i kadrowego. Tworzone są Grupy robocze, których członkowie zainteresowani są realizacją (a więc także finansowaniem) konkretnych przedsięwzięć np. promocją na rynku rosyjskim, pozyskiwaniem dla regionu konferencji itd. Taki styl pracy angażuje podmioty, ponieważ członkowie grupy muszą się systematycznie spotykać, wymieniać pomysły, szukać sojuszników. Bardzo ważne są zasady uczciwości biznesowej, wzajemne zaufanie oraz wolność decyzji w ramach grupy.

2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

Jaka jest różnica pomiędzy klastrem a Lokalną Organizacją Turystyczną?

Od kilku lat istnienia Lokalnej Organizacji Turystycznej Ziemia Mrągowska oraz Mrągowskiego Centrum Informacji Turystycznej wzbogacane są działania promocyjne o nowe narzędzie i możliwości. LOT jak i MCIT posiadają ograniczone fundusze oraz zasoby kadrowe, by realizować większe cele. Dlatego też zdecydowałem się aktywnie wesprzeć tworzony klaster, gdyż daje on szansę bardziej aktywnego włączenia branży turystycznej do naszych działań, zarówno na etapie planowania, realizacji, oraz finansowania przedsięwzięć promocyjnych. Jest to także wyciągnięcie ręki do gestorów, którzy dzięki klastrowi uzyskają możliwości dofinansowania swoich działań wnioskując o dotacje unijne – stwierdza Robert Wróbel (prezes LOT Ziemia Mrągowska oraz kierownik MCIT).

LOT to stowarzyszenie, które realizuje cele wszystkich członków. Składka przeznaczana jest na realizację celów wszystkich członków. Może to być niesatysfakcjonujące dla części, ponieważ może się zdarzyć, że przy ograniczonych funduszach LOT nie będzie w stanie spełnić oczekiwań wszystkich jednocześnie. Koordynatorem klastra (biurem obsługi) będzie LOT „Ziemia Mrągowska”.

LOT nie będzie jednak zajmował się bezpośrednio tematami podejmowanymi przez Mazurski Klaster Turystyczny!

+ 2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

- Członkowie klastra – Klaster Turystyczny Województwa Opolskiego „Kraina Miodu i Mleka”

Klaster zrzesza 34 członków:

firmy z branży turystycznej województwa opolskiego (m.in. właściciele gospodarstw eko-, agroturystycznych; restauratorów; hotelarzy), największe jednostki naukowo-badawcze regionu: Opolski Park Naukowo-Technologiczny (działający przy Politechnice Opolskiej), Uniwersytet Opolski oraz jednostki samorządu terytorialnego z obszarów powiatów: kluczborskiego i oleskiego.

Klaster działa w ramach stowarzyszenia Kluczborsko-Oleska Lokalna Organizacja Turystyczna (KOLOT) i ma formułę otwartą, tzn. mogą cały czas przystępować do niego nowi członkowie z terenu całej Opolszczyzny.

+ 2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

- Członkowie Klastra – Dolnośląski Klaster Turystyczny

§ 6

Członkowie Klastra

1. Członkami Klastra mogą być dolnośląskie: jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa, ośrodki badawczo-rozwojowe oraz różne organizacje i instytucje mające osobowość prawną i prowadzące działania zgodne z zakresem merytorycznym Klastra.

+ 2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

Historia

Od początków swego istnienia Bydgoska Lokalna Organizacja Turystyczna „ByLOT” stanowiła swego rodzaju klastr, w ramach którego, mimo konkurowania, zawierane były różnorodne formy współpracy pomiędzy przedsiębiorcami.

Współpraca ta uwydatniała się poprzez organizację różnorodnych wydarzeń i podejmowanie inicjatyw, takich jak: Spotkania Środowiska Hotelarskiego, Giełdy Produktów Turystycznych, Karta Rabatowa BIT, Medical Bydgoszcz, tworzenie grup zakupowych czy wszelkiego rodzaju działania promocyjne (np. See You Soon in Bydgoszcz). „ByLOT” posiada jednak wiele innych statutowych założeń, istniała więc naturalna potrzeba stworzenia osobnego tworu, którego celem byłaby działalność stricte biznesowa.

W ostatnich latach coraz silniej dojrzewała koncepcja Obszaru BIT (rozumianego jako Bydgoszcz, Inowrocław i Toruń) jako obszaru recepcji turystycznej. Obszar ten wykracza poza statutowy teren działalności ByLOT, w związku z czym zaistniała jeszcze pilniejsza potrzeba utworzenia podmiotu, któryby w nim funkcjonował. Czynnikiem ten, stanowił naturalną przyczynę rozpoczęcia prac nad stworzeniem Klastra Turystycznego Obszaru BIT. Decyzję o powołaniu Klastra przyśpieszyły konkursy grantowe Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego TARR, które dały możliwość pozyskania środków, niezbędnych do opracowania strategii rozwoju stowarzyszenia. Działania te zostaną zakończone do końca czerwca 2016 r. Klastr Turystyczny Obszaru BIT powstał w sierpniu 2014 r. i został zarejestrowany w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy 30 kwietnia 2015 r.

+

2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

Klaster turystyczny „VisitOpolskie”

Klaster turystyczny województwa opolskiego „VisitOpolskie” powstał na bazie członków Opolskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej.

OROT działa jako stowarzyszenie już od **2003 roku**. Prezesem OROT jest **Stanisław Rakoczy jednocześnie pełniący funkcję Wiceministra Spraw Wewnętrznych**. Głównym zadaniem OROT jest szerokokorozumiana promocja województwa opolskiego. W celu realizacji tego zadania OROT organizuje liczne szkolenia dla branży turystycznej, wizyty studyjne dla dziennikarzy i touroperatorów z kraju i zagranicy. W roku 2012 OROT wraz z Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego uczestniczyła w 13 targach turystyki w kraju i zagranicą, gdzie rozdała zainteresowanym kilkadziesiąt tysięcy egzemplarzy promujących woj. opolskie. Dzięki projektom, których OROT zrealizowała do 2012 r. czternaście, działa jeszcze intensywniej i skuteczniej na korzyść województwa opolskiego. Co najważniejsze, zostało stworzone Opolskie Centrum Informacji Turystycznej wraz z portalem internetowym Visitopolskie.pl, który według prowadzonych statystyk, z każdym dniem jest coraz bardziej popularny w kraju jak i zagranicą. Zaufało nam wiele samorządów, instytucji i podmiotów chociażby takich jak: Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, P.B.P. *Sindbad* z Opola, *Bank Ochrony Środowiska S.A.*, *JuraPark* w Krasiejowie czy chociażby uczelnie wyższe takie jak: *Politechnika Opolska i Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu*, dzięki czemu liczba członków OROT w 2012 r. przekroczyła liczbę **ponad 100 członków!** Niewątpliwa korzyść dla branży turystycznej Regionu i wyjście naprzeciw jej wieloletnim oczekiwaniom to stworzenie przez OROT **klastra turystycznego „VisitOpolskie”**. **Dlaczego warto wstąpić do klastra „VisitOpolskie”? - Bo duży może więcej!**

+ 2. Lider klastra. Znaczenie ROT/LOT

Sopocki Klaster Turystyczny

W związku z zakończeniem projektu „Od inicjatywy klastrowej do Sopockiego Klastra Turystycznego - program wsparcia i rozwoju” w 2012 r. STS przejmuje funkcję pełnioną przez biuro projektu klastrowego. Podmioty, które do tej pory nie były członkami Stowarzyszenia, a chcą korzystać z działań klastrowych, mogą wstąpić do Stowarzyszenia za uiszczeniem składki członkowskiej. STS jako obecny koordynator Klastra stoi przed nowymi zadaniami, spośród których najważniejsze to:

- wdrażanie strategii Klastra;
- animacja zadań klastrowych;
- planowanie i przeprowadzanie wspólnych inicjatyw;
- poszukiwanie nowych członków;
- pozyskiwanie funduszy prorozwojowych;
- integracja środowiska.

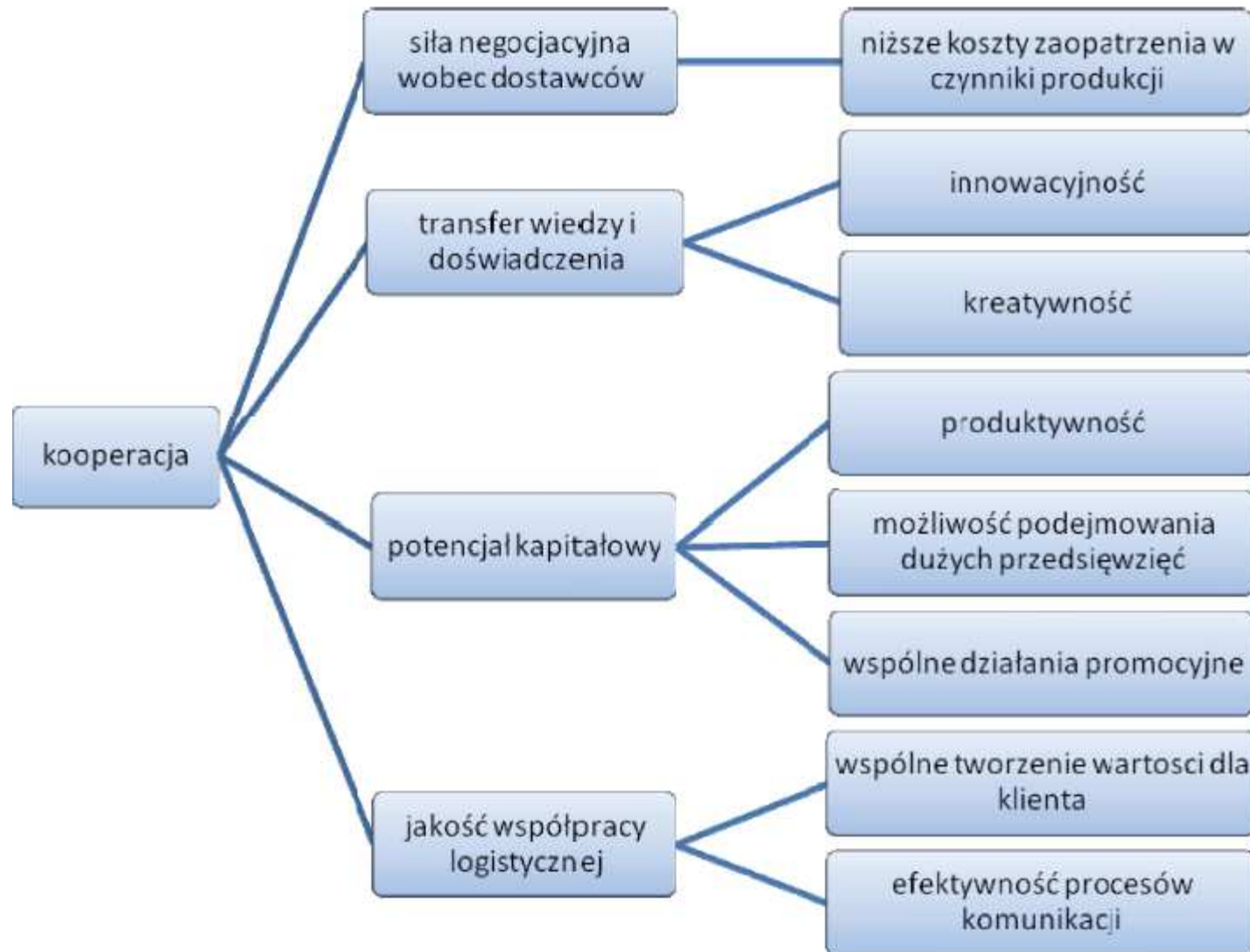
3.

Jak łączyć
kooperację z
konkurencją?

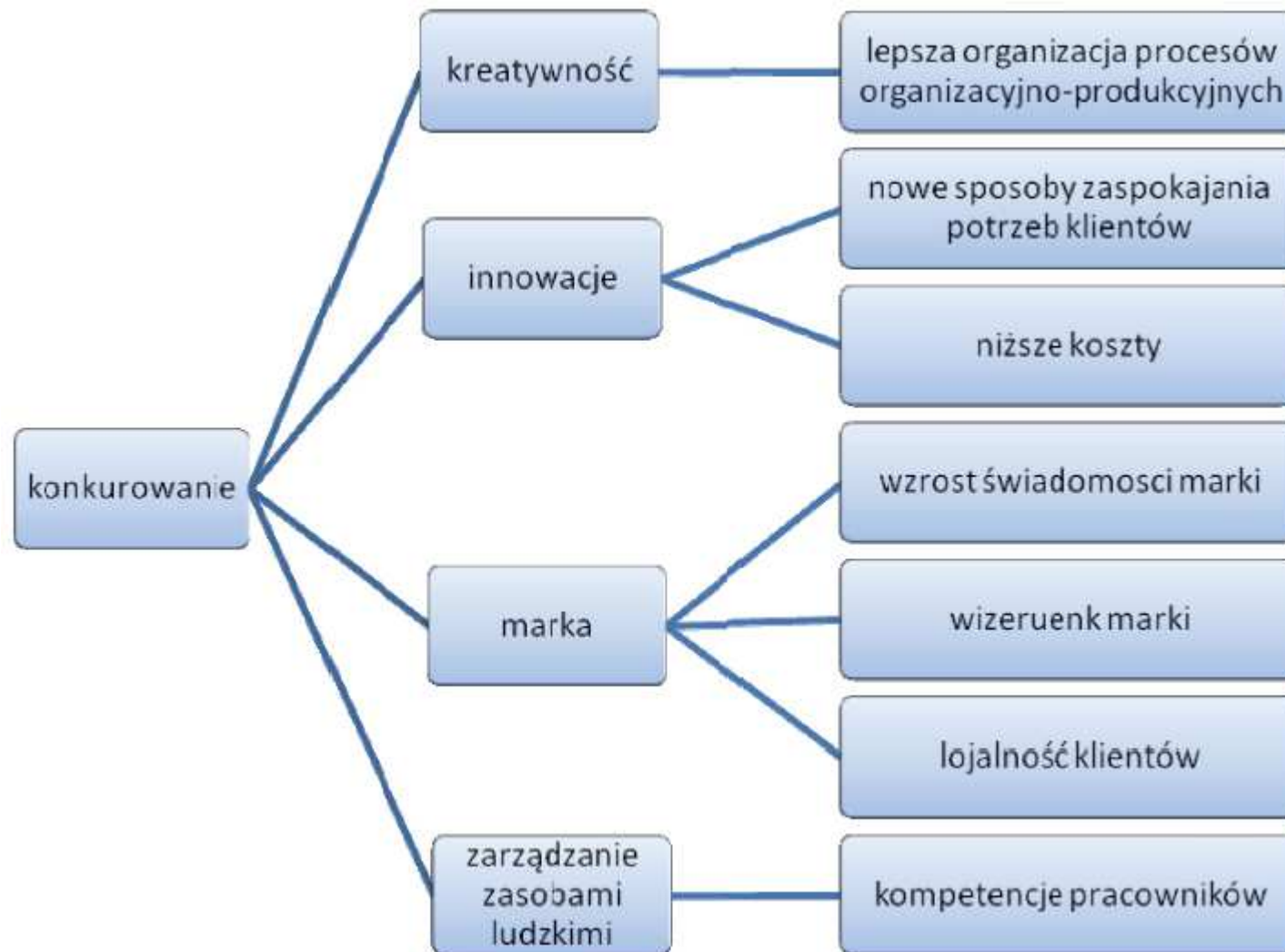
+ 3. Jak łączyć kooperacją z konkurencją?

Kooperacja (A. Wiśniewska, K. Liczmańska)

+ 3. Jak łączyć kooperacją z konkurencją?

Konkurencja (A. Wiśniewska, K. Liczmańska)

Podsumowanie

+ Problemy do rozwiązania

- Czego oczekujemy i co chcemy osiągnąć?
- Jaka jest rola poszczególnych członków klastra?
- Czy należy uporządkować system organizacji turystyki w destynacji?
- Jakie czynniki decydują o efektywnej współpracy?

Dziękuję za uwagę!

